

פרוטוקול ועדת שימור, הנצחה ושמות

פרוטוקול ישיבת ועדת שימור, הנצחה ושמות שהתקיימה במשרדי המועצה ביום 19/09/2023

בהשתתפות:

שם	תפקיד
איתי ויסברג	ראש המועצה
מנחם ברגב	נבחר ציבור וחבר עמותת דורות
זיו רכלבסקי	חבר עמותת דורות
איל טפרברג	נציג עמותת דורות
יואב מלטר	מהנדס המועצה
גיא שחר	מנהל מחוז חיפה מועצה לשימור אתרים

נעדרו:

שם	תפקיד
דניאלה אילון	נציגת ציבור
חנני רויכמן	נציג ציבור
אהרון שיאחי	נבחר ציבור
גיקלין בן עמי	נבחרת ציבור
יובל חלמיש	חבר העמותה לשימור בנימינה
עמנואל קאופשטיין	חבר העמותה לשימור בנימינה
אלי אליוביץ	חבר העמותה לשימור בנימינה

על סדר היום:

1. רשימת שימור גבעת עדה.
2. הנצחת יפרח משה ז"ל- פניית תושבת.
3. שלט זיכרון והנצחה בבית ההסתדרות בגבעת עדה- פניית תושב.
4. בית ספר הראשון- תיק תיעוד והגדרות לשימור.
5. בית כנסת גבעת עדה- תיק תיעוד והגדרות לשימור.

ריכוז החלטות והמלצות

1	רשימת שימור גבעת עדה - עמותת דורות תעביר מיקומים מדויקים של כל פריט ברשימת השימור של גבעת עדה, נמצא מתנדבים מבנימינה שיעשו אותו הדבר ברשימת השימור של בנימינה. אגף הנדסה ימיר את המיקומים לגוש וחלקה. לאחר מכן הרשימות יועברו לוועדה המרחבית.
2	בקשה להנצחה ע"ש משה יפרח ז"ל - הוועדה דנה בבקשת ההנצחה והחליטה שאין מקום לסטות ממדיניות ההנצחה האחידה הקיימת. הוועדה תשמח אם המשפחה תבחר להנציח את משה יפרח ז"ל באמצעות הסכם ההנצחה הקיים.
3	בקשה להנצחה ע"ש אלון ביכמן ז"ל - הוועדה רואה את הבקשה באור חיובי ותשמח לבחון אותה לחיוב כשיתגבש הרעיון הסופי.
4	שלט זיכרון והנצחה בבית ההסתדרות גבעת עדה - א. הרוח היא חיובית להנציח מקום ששימש כחלק מההיסטוריה של גבעת עדה. ב. כיון שזה מתחם פרטי ולא ציבורי, נכון שהמימון והנוסח יהיה על הגוף הפרטי. הנוסח ומיקום ההצבה צריך להיות בהתייעצות עם עמותת דורות ויוגשו כהמלצה לאישור ועדת שימור בכדי לוודא אחידות בשילוט. ג. יש להוסיף לוגואים של המועצה ושל עמותת שימור.
5	בית הספר הראשון - תיק תיעוד והגדרות שימור - הוועדה מחליטה לתת הזדמנות להשלמות תיק התיעוד לאור הערותיו של מנהל מחוז חיפה מהעמותה לשימור אתרים והנושא יועלה לדיון בוועדה הבאה שתתכנס.
6	בית הכנסת גבעת עדה - תיק תיעוד והנחיות לשימור - הוועדה מחליטה להתקדם בשלב זה לפחות עם החלונות בבית הכנסת.

דיון והמלצות:

סעיף מספר 1 – רשימת שימור גבעת עדה

<p>דיון</p> <p>פרי גרינולד: שלום וברוכים הבאים, הנושא הראשון לדיון הוא רשימת שימור גבעת עדה. איל העביר לנו רשימה, אנחנו נדרשים לעבור על הרשימה ולאשר אותה כדי שנוכל להעביר אותה לוועדה המרחבית שיפעלו על פיה. איתי ויסברג: אני רוצה לוודא שברשימה הכנסתם גם את הפערים שגיליתם מפעמים קודמות. איל טפרברג: כן, הכנסנו הכל. איתי ויסברג: מבחינתי אם אני לוקח את הרשימה ומעביר אותה לוועדה, היא מחליפה את הקודמת? איל טפרברג: כן. גיא שחר: הרשימה כוללת עצים ונוף? איל טפרברג: כן, עצי מורשת. יואב מלטר: יש לי רק בעיה אחת, הרשימה צריכה להיות מלווה בגוש וחלקה. גיא שחר: אפילו בנצ מדויק כדי שלא יהיו אי הבנות. זיו רכלבסקי: אנחנו כתבנו כתובת, איך אנחנו מוצאים גוש חלקה? זה יואב יצטרך לעזור לנו. איתי ויסברג: מספיק שתהיה נעימה של מיקום. יואב מלטר: הכלי הזה משרת אותנו פעמיים. פעם אחת מגיעה בקשה להיתר בניה במקום מסוים, המידען בוועדה המרחבית מוציא דף מידע ואומר האם בחלקה יש פריט כלשהו שקשור לשימור, אם לא מופיע גוש חלקה, המידען לא יודע לקשר את הפריט לבקשת ההיתר. איתי ויסברג: בוא נעשה סדר, אני לא יכול לצפות מעמותת דורות לשים גוש וחלקה. מספיק שהם יעבירו נקודה מדויקת ואגף הנדסה שלנו יוסיף גוש וחלקה. גיא שחר: חשוב שהרשימות יהיו פומביות.</p>	<p>דיון</p>
<p>החלטה</p> <p>עמותת דורות תעביר מיקומים מדויקים של כל פריט ברשימת השימור של גבעת עדה, נמצא מתנדבים מבנימינה שיעשו אותו הדבר ברשימת השימור של בנימינה. אגף הנדסה ימיר את המיקומים לגוש וחלקה. לאחר מכן הרשימות יועברו לוועדה המרחבית במקומן של הרשימות הקיימות.</p>	<p>החלטה</p>

סעיף מספר 2 – הנצחת יפרח משה ז"ל

<p>דיון</p> <p>פרי גרינולד: הנושא השני הוא פניה של נילי מאיר שמבקשת להנציח את אבא שלה על ידי קריאת כיכר על שמו. אני מזכירה לכם שיש לנו הסכם הנצחה שקובע מדיניות הנצחה באמצעות רשימת פריטים אחידה לכולם. התשובה שלנו לכל מי שפונה בנושא היא שיש הסכם הנצחה אחיד לכולם אבל שאנחנו בכל זאת מעלים את זה לבחינת הוועדה. איתי ויסברג: בוא נזכיר את המדיניות, אמרנו שאנחנו לא מנציחים יותר אישית</p>	<p>דיון</p>
--	--------------------

<p>אף אחד לרבות ראשי מועצה, סגרנו חוב היסטורי עם הנצחת ראש המועצה משה לאואר שכולם מלבדו היו מונצחים. מעכשיו החלטנו אין יותר הנצחות אישיות אלא קבוצתיות נושאות, זה גם מתחבר להחלטה קודמת שלא יהיו רחובות על שם אלא על שמות פרחים, צמחים, עצים וכו'.</p> <p>תמיד עולה בקשה להנצחה אישית, אנחנו מכבדים את כולם ובכל זאת אני חושב שנכון להיצמד למדיניות הקיימת.</p> <p>זיו רכלבסקי: המשפחה קיבלה את הסכם ההנצחה שהוחלט? פרי גרינולד: כן. אני מקריאה ברשותכם את בקשת ההנצחה שהגיעה.</p> <p>”הנדון: הנצחת שמו של משה יפרח ז”ל</p> <p>שלום רב</p> <p>שמי נילי (יפרח) מאיר בתו של משה יפרח ז”ל תושב בנימינה.</p> <p>אני פונה אליך על מנת להנציח את שמו של אבי משה יפרח ז”ל ואת פועלו הרב שעשה החל מיום הגעתו למעברת בנימינה בשנות החמישים ועד ליומו האחרון בשכונת ורבורג בבנימינה.</p> <p>אבא היה פעיל חברתי שעזר לכל העולים שהגיעו למעברת בנימינה ולאחר מכן בשכונת ורבורג ותיווך בינם לבין המוסדות.</p> <p>אבא פעל רבות למען תושבי השכונה ובזכותו ולאחר מאבק ממושך עם חברת חשמל חוברה השכונה לחשמל.</p> <p>אבא עזר בהקמת בית כנסת בשכונה והיה שנים רבות שליח ציבור וגבאי.</p> <p>אבא היה חבר מועצה שנים רבות וגם חבר מועצת הפועלים של בנימינה.</p> <p>אני בטוחה שבארכיון בנימינה תוכל למצוא ולראות את פועלו של אבא (הוא רואיין והיה מקור להיסטוריה של ימי המעבורות בבנימינה) כמו כן בוודאי שישנם עוד אנשים שזוכרים את אבא ויכולים לספר עליו ועל פועלו.</p> <p>אני מבקשת באם אפשר שהנצחת שמו תהייה בכיכר שמול ביתו של אבא ברחוב העצמאות 78.</p> <p>אני כותבת מכתב זה בשם אמי רחל יפרח שתבל”א שעדין גרה וחיה בבנימינה</p> <p>בשמי ובשם כל אחי</p> <p>חיים יפרח - בית יצחק</p> <p>חנה (יפרח) דינמן - קורנית</p> <p>נילי (יפרח) - שבי ציון</p> <p>אילן יפרח - זיכרון יעקב</p> <p>דני יפרח - בנימינה</p> <p>בתודה על תשומת ליבך</p> <p>בברכה נילי מאיר -שבי ציון”</p> <p>זיו רכלבסקי: ואחרי שהפניתם אותם להסכם ההנצחה, הם הגיבו? פרי גרינולד: לא.</p>	
<p>הוועדה דנה בבקשת ההנצחה והחליטה שאין מקום לסטות ממדיניות ההנצחה האחידה הקיימת. הוועדה תשמח אם המשפחה תבחר להנציח את משה יפרח ז”ל באמצעות הסכם ההנצחה הקיים.</p>	<p>החלטה</p>

הצעה להנצחה אלון ביכמן ז"ל

<p>פרי גרינולד : ברשותכם, משפט נוסף בנוגע להנצחה כי לא נראה לי שנתכנס שוב בקרוב לאור הבחירות הצפויות, עלתה בקשה ממשפחתו של אלון ביכמן ז"ל להנצחה באמצעות מתן שיעורי עזר לתלמידים על ידי תלמידים משכבתו, הפעילות תרוכז מול רכז הנוער, זה עדיין לא התגבש לגמרי ולכן לא עלה כנושא לסדר יום אך הם מבקשים אישור עקרוני להנצחה מסוג זה.</p> <p>איתי ויסברג : זה באמת סוג הנצחה שונה, אני רואה בזאת הנצחה מבורכת. כשהבקשה תעלה רשמית, נקבל החלטה סופית, אבל נשמח לאישור עקרוני.</p>	<p>דיון</p>
<p>הוועדה רואה את הבקשה באור חיובי ותשמח לבחון אותה לחיוב כשיתגבש הרעיון הסופי.</p>	<p>החלטה</p>

סעיף מספר 3 – שלט זיכרון והנצחה בבית ההסתדרות גבעת עדה

<p>פרי גרינולד : הנושא השלישי שלנו הוא שלט הנצחה וזיכרון בבית ההסתדרות בגבעת עדה, בצלאל שרון פנה לאיתי עם המכתב הבא :</p> <p>04/06/2023</p> <p>לכבוד ראש המועצה המקומית בנימינה גבעת עדה מר איתי ויסברג.</p> <p><u>הנדון: שלט זיכרון והנצחה בבית ההסתדרות בגבעת עדה</u></p> <p>מכובדי</p> <p>שימשי כמזכיר ההסתדרות בבית ההסתדרות בגבעת עדה . כידוע בשנת 2003 אוחדו המושבות בנימינה - גבעת עדה לראשות מקומית אחת, כמו כן גם סניפי ההסתדרות ביישובים אוחדו עם מרחב חדרה. בית ההסתדרות שוכן ברחוב ח"י בגבעת עדה וכן בית נעמ"ת. משנות החמישים שירתו מספר מזכירים ומזכירות בסניף נעמ"ת ובהסתדרות בין היתר הקימו את מעון הילדים ע"י נעמ"ת וגם את מועדון הגמלאים. ההסתדרות פעלה רבות במקום למען עבודה עברית, קליטת עליה, דאגה לתנאי שכר לעובדים בחקלאות, במפעלים ובקיבוצי האזור. ההסתדרות ניהלה במשך שנים את ח"י התרבות הספורט הגמלאים וצרכי הדת במקום. אשר על כן ולמען ההיסטוריה לא ייתכן כי לא יהיה שלט הנצחה במקום היסטורי חשוב זה שפעל רבות למען המושבה ותושביה. אודה לפעילותך להנצחת ההסתדרות בגבעת עדה. אני עומד לרשותכם בכל דבר ועניין בנדון. לציין, שבמבנה כיום פועלת פנימייה לילדים נכים בשם "ניצני יערה" המקום בבעלות ההסתדרות ומושכר למשרד הרווחה והחינוך. העתק: יו"ר הסתדרות מרחב חדרה מר איציק יצחקי.</p> <p>בכבוד רב בצלאל שרון גבעת עדה</p> 	<p>דיון</p>
---	--------------------

<p>גיא שחר : בית ההסתדרות עוד קיים פיזית? זיו רכלבסקי : המבנה עוד קיים פיזית אבל הוא משמש כמעון לילדים. גיא שחר : והוא ברשימת השימור? זיו רכלבסקי : לא. גיא שחר : והוא ציבורי או פרטי? איתי ויסברג : פרטי. איל טפרברג : הבקשה אני מניח היא להעמיד שלט בשטח הציבורי, מחוץ למבנה. איתי ויסברג : כן. איל טפרברג : ההסתדרות היא גוף פרטי כמו שיש ויצ"ו. הדרך של עמותת דורות להציב שלטים כמו ששמנו בבית העם ביוני האחרון זה פרויקטים בשיתוף המועצה לשימור אתרים. פה זה גוף פרטי, אני חושב שהם יכולים לנסח שלט, לא צריכה להיות בעיה, ולהעביר אלינו לאישור. זיו רכלבסקי : אני חושב שהם צריכים להעביר אלינו לאישור כדי שאופי ההנצחה יהיה אחיד בכל היישוב. איתי ויסברג : אדם יכול להציב איזה שלט שרוצה אם שם אותו בשטח הפרטי שלו, אבל אם הוא פונה לקהל החוצה, גם אם השילוט מוצב בשטח הפרטי, ראוי שהתייחסות למה יהיה בשלט תעבור דרך עמותת דורות. איל טפרברג : צריך לקבוע גם האם המועצה או העמותה שמות את הלוגו שלהם במקרה כזה להבדיל ממבנים ציבוריים. זיו רכלבסקי : הם צריכים לקבוע את הבסיס ואנחנו בעמותה נעשה הגהה.</p>	
<p>ד. הרוח היא חיובית להנציח מקום ששימש כחלק מההיסטוריה של גבעת עדה. ה. כיון שזה מתחם פרטי ולא ציבורי, נכון שהמימון והנוסח יהיה על הגוף הפרטי. הנוסח ומיקום ההצבה צריך להיות בהתייעצות עם עמותת דורות ויוגשו כהמלצה לאישור ועדת שימור בכדי לוודא אחידות בשילוט. ו. יש להוסיף לוגואים של המועצה ושל עמותת שימור.</p>	<p>החלטה</p>

סעיף מספר 4 – בית ספר הראשון- תיק תיעוד והגדרות שימור

<p>פרי גרינולד : בית הספר הראשון- תיק תיעוד והגדרות שימור. גיא שחר : לגבי תיק התיעוד צריך לעדכן, אנחנו מקדמים השלמה לתיק התיעוד, והסיבה לכך היא כי חסרה לנו אינפורמציה מאוד חשובה, קודם כל יש תמונה אחת ויחידה והיא לא מספיקה כדי לקבל החלטה משמעותית בנושא אופי השימור של המבנה עד כדי כך שאפילו הקיר שאנחנו רואים היום, שהתוספת, שאנחנו יודעים שהיא תוספת מאוחרת משנות החמישים, אנחנו לא יודעים אפילו איפה הקיר הזה ביחס למבנה ההיסטורי, אנחנו לא יודעים מה מהקירות של המבנה ההיסטורי עוד קיימים והמידע הזה חיוני על מנת לקבל החלטה מושכלת לגבי אופי השימור/שחזור. מנחם ברגב : מה אתם עושים?</p>	<p>דיון</p>
--	--------------------

<p>גיא שחר : קודם כל השלמה של תיק התיעוד ובמקביל אנחנו מקדמים סקר הנדסי למבנה הקיים, אלא שני הצירים שכרגע בקידום אצלנו. איתי ויסברג : ברשותכם, סטאטוס נוכחי, יש לנו תיק תיעוד, שאתה טוען שצריך השלמות, כי בלעדיהן לא בשלה העת להגדיר את דרישות השימור של המבנה. גיא שחר : בדיוק, יש פה עניין מאוד עקרוני של מה יהיה אופי השימור/שחזור ואיך זה יתבצע לאור העובדה שאנחנו עוד לא יודעים בדיוק מה יש לנו בידיים. איתי ויסברג : ברשותך אני רוצה להכניס נתון נוסף שיש לו משמעות שימורית בעיקר היסטורית ולמה גבעת עדה מעוד חודש מתחילה את חגיגות ה-120 שלה. אחד מהיעדים ששמנו לעצמנו הוא להגיע למיצוי של מתחמי השימור המאוד מרכזיים ביישוב (הכיתה הראשונה ובית הכנסת). ולכן בוא נקבע מועדים כי יהיה צריך להיות דיון ערכי כיצד פועלים. איל טפרברג : תיק התיעוד הזה הוא מלפני כמה שנים, וכשעשינו אותו, הציבור אמר דבר נורא פשוט, שהוא רוצה לראות בעיניים בכניסה לגבעת עדה כמו שרואים בתמונה, אין כוונה בהקמת מוזיאון כמו בית ימי בנימינה. גיא שחר : הכל טוב ויפה, אנחנו לא יודעים איזה מהקירות היו, ואז יש שאלה מה משחזרים, האם זה שחזור מלא או חלקי? יואב מלטר : אני רוצה להציע להביא את החזית הקיימת למצב של נראות כמו בתמונות, זה מן בניה ברוח שהייתה. מנחם ברגב : זאת האינפורמציה היחידה שיש לנו על העבר. גיא שחר : יכול להיות שאפשר לחקור עוד ולגלות קצת יותר. אני אפילו רואה תמונה שאולי תוכל לעזור לנו. יש 2 אפשרויות, אפשרות אחת שאתם רצים קדימה ומקבלים איזשהי החלטה שאפשר להתווכח עליה שימורית אם היא נכונה או לא. אפשרות שניה, היא להשלים את תיק התיעוד, כדי שיהיה בסיס יותר טוב לקבלת החלטות. בסוף זו החלטה שלכם. איתי ויסברג : כשאתה מגדיר השלמות לתיק השימור, מה כוונתך? גיא שחר : המטרה היא למצוא יותר חומר היסטורי, למצוא אולי עוד תמונות של המבנה, ובעיקר להבין מה מהמבנה הישן שרד למבנה הקיים כי אפילו את זה אנחנו לא יודעים. אני כמובן אעשה את כל המאמצים כדי לקדם את הנושא אם נחליט להמשיך עם השלמת תיק התיעוד.</p>	
<p>בית הספר הראשון -תיק תיעוד והגדרות שימור- הוועדה מחליטה לתת הזדמנות להשלמות תיק התיעוד לאור הערותיו של מנהל מחוז חיפה מהעמותה לשימור אתרים והנושא יועלה לדיון בוועדה הבאה שתתכנס.</p>	<p>החלטה</p>

סעיף מספר 5 – בית כנסת גבעת עדה- תיק תיעוד והגדרות שימור

<p>פרי גרינולד : נושא חמישי ואחרון הינו בית כנסת בגבעת עדה- תיק תיעוד והגדרות לשימור. **הוצגה סקירה של תיק התיעוד שנשלח לחברי הוועדה** גיא שחר : אני מציע שירותינו לפחות בהיבט האדריכלי כרגע, לקבל החלטות</p>	<p>דיון</p>
--	--------------------

<p>ולתעדף את הדברים לביצוע ברמה האדריכלית, ברמה ההנדסית אני אבדוק עם מחלקת הנדסה אצלנו.</p> <p>איתי ויסברג: הצעד הבא זה להחליט איזה אלמנטים צריכים להישמר, לשים את זה כהנחיות ולצאת לדרך למימוש.</p> <p>גיא שחר: בעיני החזרת החזית, יש פה הדרת הכבוד לבית הכנסת.</p> <p>איתי ויסברג: ואיך פותרים הנדסית את האתגר שאולי לא חשבו עליו בתכנון, חזית מערבית שתחטוף את כל החורף בפנים. אחת הסיבות שעשו את הפרגולה היא כיוון שהתכנון היה מאוד אסתטי ויפה אבל פחות פרקטי.</p> <p>גיא שחר: צריך לראות תקדימים, אני אבקש מגילה לבדוק את זה. אבל.. כמה ימי גשם קשים כבר יש פה?</p> <p>איתי ויסברג: יש.. אני מזכיר שגבעת עדה היא הגבוהה פה בסביבה.</p> <p>יואב מלטר: אפשר להיות פה יצירתיים ולחשוב על משהו יותר גבוה, שקוף...</p> <p>מנחם ברגב: החלונות בצדדים צריכים טיפול, לא יעזור כלום.</p> <p>גיא שחר: אני מבין שיש את הנושא של החלונות, מסגרות מעץ.</p> <p>איל טפרברג: מגיני דוד, הויטראזים.</p> <p>איתי ויסברג: בכל זאת אנחנו צריכים להוציא איזשהי החלטה, האם מוסכם על כולם שאחד מהאלמנטים המהותיים ביותר לשימור המקום והתקופה זה החלונות? אז בואו נחליט שאת החלונות לפחות שאנחנו מתחילים לטפל בהם.</p> <p>גיא שחר: יואב, מבחינה הנדסית המבנה נראה לך בסדר? שלא יהיה מצב שיושקע כסף בשיפוץ החלונות ואז יצטרכו עבודה חיצונית שתפגע בהם.</p> <p>יואב מלטר: כן, הוא גם עבר תיקון של מניעת חלודה ופיצוצים.</p>	
<p>הוועדה מחליטה להתקדם בשלב זה לפחות עם החלונות בבית הכנסת.</p>	<p>החלטה</p>